

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Τοῦ κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Ο ΚΟΥΛΟΧΕΡΗΣ

Στὴ γωνιά τοῦ δρόμου, κάτω ἀπὸ τὸ σιδερένιο τὸ φανάρι, δίπλα ἀπὸ τὴ γέριχη μοσχοπιτιά, ἦλθε καὶ στάθηκε ἕνας κουλοχέρης μιὰ μέρα.

Φτωχὰ ντυμένος καὶ ἀξιοδάρυτος. Τίποτα τὸ ὄμορφο δὲν εἶχε ἀπάνω του, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ μεγάλα μαῦρα μάτια του, τὰ γεμάτα νοσταλγία.

Χέρια δὲν εἶχε ὁ καϊμένος. Τὸ σακκάκι του ἐπερτε θλιβερὰ στοὺς ὄμους μὲ δύο μανίκια ἀδειανά. Ἔνα φτωχὸ κασκέτο καθότανε στ' ἀχτένιστα μαλλιά του, ποὺ ἦσαν ὄρθα καὶ ἀνακατωμένα, σὰν νὰ κάνουν συμπλοκή. Ἐμπρὸς του ἕνα τασάκι γιὰ ἐλεημοσύνη μὲ λίγες πενταροδεκάρες μέσα !...

Ὁ κόσμος ποὺ τὸν ἐβλεπε σ' αὐτὸ τὸ χάλι, τὸν λυπότανε. Φτωχοὶ καὶ πλούσιοι περαστικοί, ὄλο καὶ κἀτι τοῦ δίναν.

— Ὁ Θεός, ἀφεντικά μου, νὰ σὰς ἐλεήσῃ !

Μόνον δύο παιδάκια στὸ χωριό, ποὺ δὲν ἀφίνανε «λιθάρι σὲ λιθάρι», ὁ Θάνατος καὶ ὁ Γίτσας, βάλθηκαν νὰ μὴ τὸν ἀφίσουν ἡσυχό. Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι τοὺς πείραζαν ὄλους. Εἰς τοὺς στραβοὺς ἔδεναν γάτες ἀπὸ πίσω, τὸν κουτσῶν ἀρπάζαν τὶς «πτεριτζες», τοῦ Μουρλοχρήστου, ὅπου κι ἂν ἔγερνε νὰ κοιμηθῆ τ'ἀνάβανε «πυροπόλοιο» τοῦ παντοπωλείου του.

Τὰ ἐβλεπε νὰ πλησιάζουν...

ροφάνι» ἀπάνω στὸ κεφάλι, τοῦ Ἠλία τοῦ «σημαδιακοῦ» τοῦ καίγαν κάθε τόσο τὴν ἀχυροκαλύβα.

— Μωρὲ δὲν τοὺς λυπάστε τοὺς φτωχοὺς, μὰ τὸν Θεὸ δὲν τὸν φοβάστε ;

Ἐκείνος ποὺ ἐφοβοῦντο τὰ δύο δαιμονόπαιδα, ἦταν ὁ δάσκαλος, ὁ κ. Μελεμενῆς, ποὺ ἦταν μεγάλος ἀνθρώπος, γιατί εἶχε γιὰ τὰ φρονιμότητα καὶ ἦτανε τόσο σοφὸς ποὺ διάβαζε κι' ἐφημερίδα καὶ εἶχε πάει στὴν Ἀθήνα δύο φορές, ὡς μάρτυρας σὲ κάποια δίκη.

Γιὰ τὴ σοφία τοῦ Μελεμενῆ, πρῶτος, μεγάλη ἰδέα, εἶχεν ὁ ἴδιος ὁ Μελεμενῆς, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ διχοχετεύονταν καὶ στοὺς χωρικοὺς, ποὺ τὸν εἶχαν δόξα καὶ τιμὴ τους :

— Τοῦ εἶπε κι' οὐ Μιλιμῆνης !...

Γιὰ κάθε σπουδαῖο ζήτημα ποὺ θὰ παρουσιαζόταν στὸ χωριό, ὁ κ. Μελεμενῆς, πρῶτος ἠρωτάτο, ὁ κ. Μελεμενῆς ἀποφαινότανε καὶ ἡ ἀπόφασίς του ἦταν τῆς ἀληθείας καὶ τῆς σοφίας ἢ γνῶμῆς καὶ ἢ φωνῆς.

Οἱ μαθηταὶ του τὸν τρέμαν γιὰ τὴν σοφία καὶ γιὰ τὴν βέργα του. Οἱ γονεῖς ὀρκιζόντουσαν εἰς τ' ὄνομά του.

Μιά φορὰ ἔμπηκε σοβαρὸς στὴν αἴθουσα, ποὺ οἱ μαθηταὶ γεμάτοι μελανιὲς στὰ χέρια καὶ στὸ πρόσωπο, ἄσπυροῦσαν σὰν γατίδια κλεισμένα μέσα σὲ σακκί. Μόλις φάνηκεν ὁ δάσκαλος, ὁ θόρυβος πάγωσε κεῖ μέσα. Οἱ μαθηταὶ ἐσκυψαν εἰς τὰ βιβλία τους, κρυφοκυντίζοντας κατὰ τὴν ἔδρα, ὅπως οἱ ποντικοὶ τὸν γάτο, ἀπὸ τὴ τρύπα τῆς ποτικωφωλιάς.

Ὁ κατάλογος ἠνοιχθῆ καὶ ἀρχισε τὸ μάθημα.

Στὴν ἀρχὴ κἀτι ἐυπόλητα, ἀπλута καὶ ἀχτένιστα μαθητοῦδια—οἱ μέλλοντες Ἑλληνες πολῖται—ἀπήγγελλαν, παπαγαλικά, ὅτι ἀποστήθισαν ἀπ' τὸ βιβλίον. Ὁ δάσκαλος ἐπεξετάθη ἐπειτα, σὲ ἄλλες ἐρωτήσεις.

— Νικόλαε Μπλατουσταῦρο, ὄνομά μου, ἕνα μεγάλον ἄνδρα ἐκ τῆς ἰστορίας ;

— Σεῖς, κύριε διδάσκαλε...

Καὶ ὁ κ. Μελεμενῆς ἀνταποκρίθη σοβαρὰ :

— Δὲν ἐννοῶ ἐκ τῆς νεωτέρας, ἀλλὰ ἐκ τῆς ἀρχαίας ἰστορίας...

Αὐτὸν λοιπὸν τὸν ἀνθρώπου ἐτόλμησαν τὰ δύο τὰ «σακάρια» τοῦ χωριοῦ, νὰ τὸν ἐμπαῖξουν, πασαλείψαντα μὲ ψαρόκολλα τὸ κάθισμά του, γιὰ νὰ κολλήσῃ ἢ βελάδα του καὶ νὰ βγοῦν καὶ νὰ φωνάξουν εἰς τὴν γειτονία :

— Πῶς ὁ δάσκαλος καὶ ἡ καρέκλα κόλλησαν !...

***

Ἀπὸ τότε οἱ δύο μικροὶ διωχθήκανε κακὴν-κακῶς ἀπὸ τὸ σχολεῖο καὶ ἡ ἀγριοεἰσία ράβδος τοῦ Μελεμενῆ πολλὰς φορές τοὺς τσάκισε τὰ κόκκαλα, δασάκις τοὺς ἐσυναντοῦσε εἰς τὸ δρόμο.

— Μωρὲ, δὲν λυπάστε τοὺς φτωχοὺς, μὰ τὸ Θεὸ δὲν τὸν φοβάστε ;

Καὶ πῶς νὰ τὸν φοβῆθουν τὸ Θεὸ ! Εἶχε μαγγοῦρα νὰ τοὺς δεῖρῃ ἢ δάχτυλα γιὰ νὰ τοὺς ξεριζώσῃ τὰ αὐτιά ; Αὐτοὶ μόνον πρὸ τοῦ Μελεμενῆ ἐτρέμανε τὴν ἡμέρα καὶ τοὺ κρεμοῦσαν τὴ νύχτα στὴν πόρτα παλαιοτενεκέδες, ἢ λεζάνωνε τῆς κυρὰ-δασκάλας τὰ ἀσπρόρουχα ποὺ τὰχε ἀπλωμένα νὰ στεγνώσουν !...

— Τὰ «ζαλίμα» ἢ «ταχυνὴ» νὰ μὴ τὰ βοῇ !...

Ὁ κ. Μελεμενῆς τὸ ξήγησε !

Ἔνα ὄμως ἀπὸ τὰ χειρότερα ποὺ κάνανε καὶ γιὰ τὸ ὄποιο ὁ Μελεμενῆς, ἐπεκαλέσθη καὶ τὸ στρατιωτικὸ ἀπόσπασμα, ἦταν καὶ τὸ εἰς ἐπαίριαν καὶ τὰ λεπτὰ ἀκόμη τῶν ζητιάνων.

— Αὐτοὶ κατῆγταναν πληγαὶ κοινωνικαί, ἀνέκραξεν ὁ αὐστηρὸς διδάσκαλος, μανθάνων κάθε ἡμέρα καὶ νέα κατορθώματα καὶ βλέπων καταλερωμένα μὲ λάσπες τὰ ἀσπρόρουχά του.

— Αὐτὸ μάλιστα σωσταί !

— Αὐτὸ μάλιστα εἰς !.. ἐπανελάμβανεκαὶ τὸ γκαρσόνι τοῦ μοναδικοῦ παντοπωλείου, ποὺ μάζευε μὲ σεβασμὸ, κάθε Ἑλληνικοῦρα ποὺ θάπερτε ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ δασκάλου, συγγέον τὴ «μάστιγα» μὲ τὴ «μάστιγα» τοῦ παντοπωλείου του.

— Μάστιγες. Μάστιγες, διώρθωνε ὁ ἀκούραστος σ' αὐτὰ Μελεμενῆς.

***

Ἔτσι εἶχανε τὰ πράγματα, ὅταν ἀνεφάνη ὁ κουλοχέρης στὸ χωριό. Οἱ ἀνθρώποι συγκινοῦμενοι ἀπὸ τὸ δυστυχὲς τοῦ ἕως τὸν ἔλεουσαν περισσότερο καὶ τὸ τασάκι γέμιζε ἀπὸ πενταροδεκάρες. Τὸ τασάκι αὐτὸ, οἱ δύο μάγκες βάλθηκαν νὰ τὸ «σηκώσουν». Καὶ ἕνα μεσημέρι ποὺ ψυχὴ στὸν δρόμο δὲν φαινότανε καὶ τὰ τζιτζικια πριονίζαν, ξεκουφαστικά, στὰ δένδρα, πλησιάζαν σιγά-σιγά καὶ ἀπλωσαν τὰ χέρια τους, γιὰ νὰ τὸ πάρουν.

Ὁ δυστυχὴς ὁ κουλοχέρης ἀκουμπισμένος καθὼς ἦτανε κάτω ἀπὸ τὸ δένδρο, βλέπει τοὺς μικροὺς νὰ πλησιάζουν μὲ κακοὺς σκοπούς, ἐστριφογύρισε τὰ μάτια του κι' ἐξάρωσε παραπονετικά τὸ στόμα, σὰν ἐτοιμὸς νὰ κλάψῃ γιὰ τὸ κακό ποὺ τὸν πλησίαζε.

— Μὴ μωρὲ παιδιὰ, δὲν μὲ λυπάστε !

Ὁ Γίτσας καὶ ὁ Θάνατος τί, οἱ ! Μὲ γουρλωμένα ἀπὸ τὴν ἀπληστία μάτια, μὲ ἀναμμένα ἀπὸ τὴν κακία πρόσωπα, οὔτε τὸν δυστυχῆ λυπήθηκαν, οὔτε καὶ τὸ Θεὸ ἐφοβήθηκαν... Σιγά-σιγά ἀπλώσανε τὰ χέρια τους καὶ ἀγγίξαν τὰ νομίσματα, ποὺ ἀναδῶσαν ἕνα ἦχο, ἕνα τέτοιο ἦχο, ποὺ σὲ καμμιά μουσικὴ ἀκόμα δὲν ἀκούστηκε.

— Γιατί κολάζεσθε χρονιάρα μέρα, βρε παιδιὰ !

— Μὰ τὰ παιδιὰ, ποῦ νὰ τὸν ἀκούσουν !

Ἐἶχαν χουφιτίσει πλέον τὰ νομίσματα, τὰ ἐννοοῦσαν δικὰ τους, μέσα στὰ χέρια τους καὶ μιὰ χαρὰ συγκλίνιζε τὸ σῶμα τους καὶ ἔκανε τὴν καρδιά τους, νὰ χτυπήν...

— Θὰ κἀμῃ ὁ Θεὸς τὸ θαῦμα του, μουμύρισε τρέμων ἀπὸ θυμὸ, ὁ κουλοχέρης.

Τὰ παιδιὰ ἐτοιμαζόντουσαν περὶ νὰ σηκωθοῦν, μὲ τὰ λεπτὰ καλὰ στὰ χέρια τους κλεισμένα καὶ χίλια δὺ «καλοῦδια» χαρὲς καὶ λιχουδιὲς περάσαν σὰν ἀστραπὴ ἀπὸ μπροστὰ τους, ὅταν ἀξαφνα δὺ χέρια δυνατὰ, σὰν τανάλιες σιδερένιες, αἰσθανθῆκαν νὰ τὰ πιάνουν ἀπ' τ' αὐτιά... Ἔνας πόνος δυνατὸς τὰκαμε νὰ φωνάξουν καὶ τρομαγμένα ἔστρεψαν νὰ ἴδουν ποὺς τὰ ἀρπάξει...

Ὁ Θεὸς θὰ εἶχε κόμει φαίνεται, τὸ

τὸ θαῦμα του !

Ὁ Κουλοχέρης εἶχε χέρια, χέρια ἀνθρώπινα καὶ δυνατὰ, ποὺ ἀπὸ τ' αὐτιά τὰ εἶ ανε ἀπάσει καὶ σὰν μαγκάνια σιδερένια, πολὺ σφιχτὰ τὰ κρατοῦσαν...

— Ποτέ μας ! Ποτέ μας δὲν θὰ τὸ ξανακάνουμε !

Ἄλλὰ τὰ χέρια τὰ κρατοῦσαν δυνατὰ.

Δύο χέρια φτύρωσαν καὶ τοὺς ἀρπάξαν ἀπὸ τ' αὐτιά

